

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1590

av Andreas Carlson (KD)

Förebygg självmord

---

### **Förslag till riksdagsbeslut**

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet för att förebygga självmord.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kommunala handlingsplaner för att förebygga självmord.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att synliggöra unga mäns självmord.

### **Motivering**

1 606 personer begick självmord i Sverige under 2013. Det innebär att antalet fortsatte att öka från året innan. Bland unga är ökningen störst. I åldersgruppen 15–24 var det 176 personer som tog sina liv, jämfört med 147 året innan – en ökning med nästan 20 procent. Som jämförelse var det under 2013 sex gånger fler som dog på grund av självmord än i trafikolyckor.

Forskningen bör ännu mer inriktas på att studera de bakomliggande orsakerna till självmord. Psykisk ohälsa, alkohol och andra drogers inverkan, ungdomars upplevda otrygghet och andra faktorer måste tas på ännu större allvar. Att minska förekomsten av självskadande beteende, självmordsförsök och självmord hos barn och unga är ett av delmålen i regeringens handlingsplan PRIO psykisk ohälsa – plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa 2012–2016. Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har enats om en satsning för att utveckla och samordna insatserna för att minska antalet unga med självskadebeteende. Det är positivt att den dåvarande regeringen arbetade aktivt med frågorna. Men arbetet med självmordsprevention behöver intensifieras kraftigt.

## Handlingsplaner för att förebygga självmord

Det är viktigt med lokalt utformade handlingsplaner som klargör ansvarsfördelning. I exempelvis Jönköping har samverkan kommit långt mellan de aktörer som är berörda när det gäller arbete med att förebygga självmord. Där bedriver sjukvården, polisen och räddningstjänsten tillsammans med SOS Alarm gemensamma insatser/uttryckningar vid akut risk för självmord. Sådan samverkan behövs i hela landet.

## Samordnande myndighet

För att samordna det självmordspreventiva arbetet behövs ett tydligare myndighetsansvar på nationell nivå. Det självmordspreventiva arbetet berör många olika områden och det finns en uppenbar risk att denna livsavgörande fråga hamnar mellan stolarna. Så får det inte vara. Varje människa måste stå före systemet. Folkhälsomyndigheten har fått ett regeringsuppdrag att utreda frågan. För att arbetet ska ge effekt behöver myndigheten ges nödvändiga ekonomiska medel för att kunna göra skillnad.

## Synliggör de unga männens självmord

Av de 1 606 självmord som begicks under år 2013 var 1 107 män och 499 kvinnor. Att män avslutar sina liv i den utsträckningen måste uppmärksammas mer. Det bör utredas hur det kan skapas miljöer för unga män som mår dåligt där de kan få hjälp med de problem som i dag ofta tystas ned och hålls gömda.

## Information om ungdomars hälsa

Att vuxenvärlden tidigt ser och identifierar barn och unga med psykiska problem är avgörande för att snabbt kunna sätta in rätt stöd. Alliansregeringens satsningar på en förstärkt elevhälsa var mycket bra. Jag vill införa en elevhälsogaranti som ytterligare skärper skolans ansvar. Behovet av att se varningssignalerna gäller dock inte enbart skolpersonalen. Även föräldrar behöver ha större kunskap om psykisk ohälsa. Varje ung människa som avslutar sitt liv genom självmord är ett misslyckande för hela samhället. För att skapa förutsättningar för föräldrar att se varningssignaler i tid, bör man överväga och undersöka nya sätt att nå ut med information till föräldrar med barn i åldern 10–18 år.

*Andreas Carlson (KD)*